

Dokument nr. 18

(2006-2007)

Årsrapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling

Årsrapport fra Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling for 2006

Til Stortinget

INNLEDNING

Stortingets delegasjon til Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling for valgperioden 2005-2009 består av følgende representanter:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Personlige varamedlemmer:</i>
Odd Einar Dørum (V), leder	Trygve Slagsvold Vedum (Sp)
Hallgeir H. Langeland (SV), nestleder	Eirin Kristin Sund (A)
Gerd Janne Kristoffersen (A)	Truls Wickholm (A)
Henning Skumsvoll (FrP)	Christian Tybring-Gjedde (FrP)
Kari Lise Holmberg (H)	Laila Dāvøy (KrF)

GENERELT

Den vesteuropeiske unions (VEUs) parlamentariske forsamling ble opprettet i 1954 og består av 115 faste representanter fra de ti medlemslandene (Belgia, Frankrike, Tyskland, Hellas, Italia, Luxembourg, Nederland, Portugal, Spania og Storbritannia). I tillegg møter representanter for de seks assosierte medlemmer (Island, Norge, Polen, Den tsjekkiske republikk, Tyrkia og Ungarn), de assosierte partnerlandene (Bulgaria, Estland, Latvia, Litauen, Romania, Slovakia, Slovenia) og observatørlandene (Danmark, Finland, Irland, Sverige og Østerrike).

Forsamlingen utarbeider rapporter og vedtar anbefalinger og uttalelser om forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål som oversendes Rådet (regjeringssiden). Forsamlingen møtes til sesjoner to ganger årlig i Paris. Forsamlingen ledes av Presidentkomiteen, som møtes jevnlig. I tillegg finnes følgende faste fagkomiteer: Politisk komité, Forsvarskomiteen, Teknologikomiteen, PR-komiteen, Budsjett- og administrasjonskomiteen og Komiteen for prosedyrespørsmål.

Som assosierte medlemmer deltar de fem norske representantene fullt ut under de to årlige sesjonene og i komitémøtene, men har ikke stemmerett i plenum. De oppnevnte varamedlemmer deltar bare i hovedsesjonene.

HOVEDSPØRSMÅL

Som vanlig ble en rekke saker om europeisk sikkerhets- og forsvarspolitikken drøftet under sesjonene. Foregående års fokus på gjennomføringen av den europeiske sikkerhetsstrategi ble videreført. Rapporter og debatt i forsamlingen tok et bredt anslag når det gjaldt forståelse og definisjon av sikkerhetsutfordringer. Det omfattet kampen mot terrorisme, hindre spredning av masseødeleggelsesvåpen, regionale kriser og organisert internasjonal kriminalitet. Samtidig var det en erkjennelse av at sikkerhetsbildet også omfattes av mer generelle utfordringer, f.eks. effekten av globalisering, demografisk utvikling, masseinnvandringsproblemer fra fattige til rike land, klima og miljøendringer, og globale epidemier.

Det ble pekt på at man må fortsette å bestrebe seg på å forbedre samarbeid og koordinering mellom ulike regionale og internasjonale organisasjoner med sikkerhets- og forsvarstematikk på sin dagsorden. Dette gjelder især forholdet til Europaparlamentet, NATO og OSSE, men også FN og en utenomeuropeisk regional organisasjon som den afrikanske uni-

on (AU). Forsamlingen var tydelig på at VEU må støtte opp for å sikre at NATO fortsatt er det viktigste forum for transatlantisk sikkerhetspolitisk debatt. I den sammenheng legger forsamlingen vekt på gjensidig deltakelse i de respektive parlamentarikerforsamlings møter, samt jevnlig briefing fra NATO.

Engasjement av europeiske styrker i militære operasjoner utenfor Europa ble diskutert i sammenheng med bl.a. Afghanistan og DR Kongo. Likeså muligheten for engasjement i Sudan-Darfur i samarbeid med FN og AU.

Parlamentarikerne ble oppfordret til å engasjere seg bredt på hjemmebane og viderebringe diskusjonene fra VEU (og andre forsamlinger) omkring forsvars- og sikkerhetspolitikk i sitt nasjonale parlament, men også til det brede publikum. Praktisk samarbeid, og konkrete operasjoner som f.eks. Althea-operasjonen, ble nevnt som eksempel egnet til PR på godt europeisk sikkerhets- og forsvarssamarbeid. Parlamentarikere har en rolle å spille når det gjelder å belyse og understreke betydningen av en felles sikkerhetspolitikk, og vise at dette er like relevant som de sosioøkonomiske forhold for å sikre utvikling.

Forskning og teknologisk samarbeid i forsvars- og sikkerhetssammenheng var også et sentralt tema. Det ble pekt på at det var behov for ytterligere koordinering av transatlantisk aeronautisk samarbeid, og at muligheten for teknologioverføring var langt fra utnyttet. Det ble oppfordret til å søke informasjonsflyt med Russland og Kina på for eksempel bruk av satellittsystemer til kartlegging og overvåking. I europeisk sammenheng trakk man fram Ukraina som et ressurscenter på aeroteknisk kompetanse, som forsamlingen ble oppfordret til å utnytte.

Det sivile aspekt ved sikkerhets- og kriseoperasjoner har økende betydning. Forsamlingen erkjente behovet for engasjement fra nasjonale parlament i utviklingen av den europeiske sikkerhets- og forsvarspolitikken knyttet til den sivile faktor. Det vil være viktig for å sørge for kontinuitet i behandlingen av dette aspektet, slik at det ikke tilfeldig blir overlatt til skiftende ministrers interesse for spørsmålet.

Debatten om Midtøsten-konflikten vakte stort engasjement med et bredt spekter av synspunkter. Forsamlingen snakket varmt for at Europa har en rolle å spille, og tok til orde for en revitalisering av "Kvartetten" (EU, FN, USA og Russland) for å løse Israel-Palestina-konflikten. Det ble tatt til orde for at engasjementet må innbefatte forholdet til Iran og Syria, og at man må søke støttespillere i dialog med land som støtter reform i retning av styrkede demokratier fremfor økning i radikal islamisme.

Samarbeid med den bredere middelhavsregionen ble også fremhevet som relevant i kampen mot inter-

nasjonal terrorisme. VEU-rådet anbefalte til EU en gradvis og pragmatisk tilnærming til et sikkerhets-samarbeid. Samarbeid med NATO vil være vesentlig.

Kampen mot internasjonal terrorisme var et av de tema som ble behandlet i flere sammenhenger. Til dette ble betydningen av tilknytningen til gendarmarie og ordinært politi understreket.

Forsamlingen diskuterte det globale trusselbildet mht. spredning av masseødeleggelsesvåpen, og ga anbefalinger til VEU-land om gjennomføring av politiske retningslinjer for ikke-spredning. I bakgrunnsrapporten til diskusjonen ble det hevdet at dette er den største reelle trussel mot Europas sikkerhet. Det ble uttrykt bekymring over den stilltiende aksept som har funnet sted av India, Pakistan og Kinas utvikling av atomvåpen, og spesielt Irans manglende samarbeid med IAEA. Det ble hevdet at jo flere land som har atomvåpen, jo større er sjansen for at terrorister får tak i dette våpenet. Ratifisering og overvåking av gjennomføring av ulike konvensjoner på området ble pekt på som et viktig ledd i å hindre ytterligere spredning.

Utviklingen på Balkan ble fortsatt gitt behørig oppmerksomhet, gjennom behandling av rapporter om militære operasjoner, gjenoppbygging og utvikling av sivile sikkerhetsinstitusjoner, samt redegjørelser fra regjeringssiden i Serbia.

Andre geografiske områder som fikk oppmerksomhet, var tidligere sovjetstater i Svartehavsregionen, især Georgia og Ukraina, som også var representert på sesjonene.

VEU-forsamlingens eksistens og betydning ble diskutert i flere sammenhenger. Etter overføringen av utviklingen av en felles europeisk sikkerhets- og forsvarspolitik, samt det militært operative til EU, slik at man kun står igjen med et råd på ambassadørnivå på regjeringssiden, har mange stilt spørsmål ved hensikten med å opprettholde VEUs parlamentarikerforsamling. Imidlertid ble det spesielt fra britisk side fremhevet at så lenge EUs medlemsland har forkastet utkastet til felles grunnlov, så er det fortsatt bare VEUs parlamentarikerforsamling som har den formelle hjemmel for å diskutere den brede sikkerhets- og forsvarspolitiske agenda for Europa. Etter som det er de nasjonale parlament som vedtar budsjett knyttet til militære styrker og forsvar, er argumentet at en diskusjon blant parlamentarikere på regionalt nivå absolutt er på sin plass, og per i dag er det fortsatt bare VEU som formelt sett kan ha det. Det ble t.o.m. tatt til orde for å styrke tilknytningen av de ulike europeiske land til VEU ved en mulig revisjon av Brüssel-traktatens artikkel 5.

**NORSK PROFILERING AV
NORDOMRÅDENE**

Den norske delegasjonen var samlet om å promotere nordområdeproblematikken som et spørsmål av relevans og videre diskusjon i VEU. I den sammenheng ble delegasjonsleder, Odd Einar Dørum,

valgt til co-rapportør for en rapport om nordområdene som skal legges fram gjennom politisk komité i løpet av 2007.

I tillegg inviterer Stortingets delegasjon til møte om nordområdene på Svalbard i mai 2007.

Oslo, den 19. januar 2007

Odd Einar Dørum
delegasjonsleder

